

**II. BUDAPESTI
JÁRDÁNYI PÁL SZOLFÉZS- ÉS NÉPDALÉNEKLÉSI VERSENY**

Köszöntő felirat a Járdányi Zeneiskola bejáratánál

A II. kerületi Járdányi Pál Zeneiskola Járdányi Pál munkásságának tiszteletére 2016. január 22. és március 5. között rendezte meg immáron a második budapesti szolfézsversenyt. A verseny eredménye a Járdányi Pál Zeneiskola honlapján olvasható. E cikk a versenykiírás, az eredményesség, a kitűzött célok elérésének vizsgálatát, a tanulságok levonását, a verseny összefoglaló értékelését, elemzését kívánja szolgáltatni.

A verseny kiírása a budapesti zeneiskolák szolfézs tanszak vezetőinek javaslatai alapján készült el. A versenyfelhívást két alapvető gondolat határozta meg:

1. A „versenyzők (gyermek)barát „megközelítése”. Mind a versenykövetelményekről, mind a zsűri munkájára vonatkozóan határozott kérések, majd elképzelések alakultak ki a verseny szervezése és „hangulatának” megteremtése érdekében.
2. A javasolt feladattípusok alapját a legutóbbi szolfézstantervben hangsúlyozottan megjelenő zenei gondolkodásra nevelés jelentette.

Wimmer Erika igazgatónő megnyitja a versenyt

A kiírás 4 korcsoportra szólt, a 3-4-5. és 6. évfolyamos növendékek számára tette lehetővé a nevezést. Az I. korcsoport A kategóriájában, a II. korcsoport A és B kategóriájában versenyezhettek a tanulók, a III. és IV. korcsoportban már ilyen megkülönböztetés nem volt. A korcsoport kiírásokon belül (már az első budapesti versenyen is) a részt venni kívánók több nevezési lehetőségből választhattak: összetett (írásbeli és szóbeli) vagy speciális kategóriában indulhattak (lehetett „csak” szóbeli vagy „csak” írásbeli ágban is nevezni). Így azok a növendékek is bekapcsolódhattak a versenybe, akik úgy érezték, hogy tudásukat „egyelőre” csak részterületen „kamatoztatják”.

Versenyző és a zsűri a Járdányi teremben (Papp Károlyné, Igó Lenke, Hudivók Mariann)

A verseny zenei anyagát – a kiírás alapján – a zsűri állította össze. Figyelembe vette az évfolyamok tantervi anyagát és az előző verseny alapján az elvárható megoldási szinteket.

Más-más volt a követelmény az elődöntőben és a döntőben. Az elődöntőben még megjelentek az eddig bevált un.”technikai” feladatok (hangköz-, hangzathelyismerés, építés stb., illetve ezek változatai a magasabb osztályok feladattípusai szerint, valamint ütemmutató szerinti ütembeosztások).

A diktálási anyag: ritmus diktandók, népdal lejegyzés (I. korcsoport), illetve kétszólamú klasszikus zenei szemelvények (II. A korcsoportban csak felső szólam) írása hallás után, a korcsoportok évfolyamainak zenei anyaga és nehézségi szintje szerint.

A lapról olvasás zenei szemelvényét szolmizálva, ezután - népdal esetében szöveggel - illetve a klasszikus idézeteknél abc-s névvel kellett énekelni.

A két napos elődöntőn 114 növendék vett részt.

Versenyző és a zsűri a Járdányi teremben

A továbbjutást a zsűri 70 %-os teljesítmény alapján határozta meg. Így a döntőbe 61 növendék került. (A döntő időpontja: 2016. március 4-5.volt.)

Döntőbe jutottak:

I. korcsoport: összetett kategória:12 növendék
 speciális („csak” írás): 22

II. A korcsoport:
 összetett kategória:1 tanuló
 speciális („csak” írás): 8 növendék

II. B Korcsoport:
 összetett kategória: 3 tanuló
 speciális („csak” írás) : 1

III. korcsoport: összetett kategória: 7 tanuló

Járdányi Pál emléktáblájának megkoszorúzása: Járdányi Zsófia és Devescovi Erzsébet

IV. korcsoport: összetett kategória: 7 tanuló

A döntőben új feladattípusok is helyet kaptak. Az un. technikai feladatok már nem szerepeltek. Az írásbeli feladatok improvizálással, a szóbeli feladatok memorizálással bővültek.

A III. korcsoportban külön feladat volt a tananyaghoz kapcsolódó zenei forma megfigyelése, elemzése (hallás, illetve kottakép alapján - az évfolyamnak megfelelő szinten), a IV. korcsoportban a felhangzó zenei művek részleteit kellett zenei stíluskorszakokba helyezni.

Ezzel a zsűri hangsúlyozni kívánta a szolfézstanulás igazi célját: **a zenei gondolkodás és logika fejlesztését, illetve a zenei műveltség alapjainak megteremtését.**

A feladatokat nem a mechanikus, szolfézs- szerű megoldásokra építette, hanem zenei megfogalmazásokat kívánt és kíváncsi volt az ehhez szükséges mélyebb áttekintő képesség meglétére is.

A zeneértés, zenei gondolkodás kialakításának, „erősítésének” lehetőségét elsősorban a lapról olvasási példához kapcsolódó elemzési kérdéskör tartalmazta. A népdal vagy a zenei

Járdányi Zsófia köszöntője a díjkiosztó ünnepségen (háttérben édesapja, Járdányi Pál portréja)

részlet megszólaltatása után a mű mélyebb megismerésének „feltérképezésére” a zsűri a tanulóknak kérdéseket tett fel. Ebben a tekintetben a versenykiírás beváltotta a fent vázolt célokat és a hozzáfűzött reményeket: nagy öröm volt, hogy a tanulók többsége kiválóan felismerte a művek zenei jelenségeit, így alkalmazva az órán szerzett ismereteket. Némelyik korcsoport az évfolyam elvárható tudásanyagánál is több szempontot tudott felmutatni (I. korcsoport pl. az ambitus megjelölésénél a nóna hangköz megnevezése, stb.)

Ez a kezdeményezés jelentősnek bizonyult mind a verseny, mind a szolfézstanítás számára, hiszen a gyerek azt tudja „leírni vagy megszólaltatni”, amit ért. Példaértékűen bizonyította az elmélet és a gyakorlat egységének szükségszerűségét. Az I. korcsoport minden tekintetben kiválóan „vizsgázott”. Felkészítésük, szereplésük szinte kifogástalan volt. (Reméljük, a továbbiakban is sokat fejlődnek!) A II. korcsoportban több jól felkészült tanulót vártunk. Különösen a B kategória mutatott gyengébb szintet. Az volt a benyomásunk, hogy gondolkozásukban, olvasásukban szívesen eltérnek a szolmizációtól (ami ezen a fokon még komoly segítséget jelenthetne), és a zenei megformálásban is kevésbé tűntek járatosnak.

A III. és IV. kategóriában kiváló memorizálásokkal bizonyítottak a tanulók (természetesen a zenei feladatok nehézségi szintje kategóriánként emelkedett). A IV. korcsoport kromatikával igen megtűzdelte lapról olvasási dallamában érdekes módon nem a kromatika, hanem a d'-fi ugrás volt a probléma (talán a választott zenei szemelvény olvasásra – elsősorban hangnemileg (Desz-dúr) – nehéz volt!) Viszont az elemzésben nagyszerű válaszokat adtak a tanulók!

A versenyt mind szakmai, mind részvétel szempontjából sikeresnek értékelhetjük.
A verseny számszerű értékelése a teljesítmények szempontjából korcsoportonként (ezen belül kategóriánként):

Az I. korcsoport

Összetett ágban 7 db. 100%-os írás, 2db. 100%-os lapról olvasás (elemzéssel) volt.

(a legeredményesebb versenyző 100%-ot, a legkevesebb pontot elérő 72,04 %-ot ért el.

Az átlagos összteljesítmény: írás feladatnál: 93,33%,
szóbelinél: 90,59,

Összesen 91,64 %

Speciális kategóriában, „csak” írás ágban 1 db. 100%-os teljesítmény született.

Az átlagos összteljesítmény ebben a kategóriában: **72,87 %**

A II. A korcsoportban:

Az összetett kategóriában nem volt 100%-os teljesítmény. Az
átlagos összteljesítmény (1 versenyző) **85,33 %-os**

Speciális, „csak” írásbeli ágban: 2 db. dolgozat lett 100%-os, a legkevesebb pontot elérő 26,67 %-ot mutatott.

Az átlagos összteljesítmény: **70,83 %**

A II. B korcsoportban:

Összetett ágban 100% –os (összetett) teljesítményt 1 növendék ért el.

A legkevesebb pontot elérő: 62,96%-ot teljesített.

Az átlagos összteljesítmény: írás: 88,88 %, Szóbeli 85 %,

Összesen: 86%

„Csak” írás ágban az átlag (1 növendék) **42,86 %**

A III. korcsoportban: (írásbeli- szóbeli)

100%-os teljesítmény sem írásbeli, sem szóbeli eredményben nem volt.

A legeredményesebb versenyző: 89,72 %, a legkevesebb pontot elérő 69,16 %-ot teljesített.

Az átlagos összteljesítmény: írás 71,88 %, szóbeli 86,09 %

Összesen: 81,84 %

A IV. korcsoportban.(írásbeli-szóbeli)

Egy 100%-os írásbeli dolgozat volt.

A legeredményesebb versenyző. 94, 06 %,

A legkevesebb pontot elérő: 51, 49 %

Azt átlagos összteljesítmény: írás: 79, 67 %, szóbeli: 72, 57 %,

Összesen: 74, 40 %

A döntőbe jutott növendékek indulhattak népdaléneklési versenyen. A kötelező anyagot Járdányi Pál: A kidei magyarság világi zenéje c. gyűjtéséből jelölte ki a verseny bizottsága. A tanulók a kötelező dalok mellett szabadon választott népdalokat is énekeltek, nagy sikerrel. A népdaléneklési verseny – bár kevesebb növendék indult, mint az előző versenyen – az egész rendezvény csúcspontja volt. Átélt, hiteles előadásokat hallhattunk. A résztvevők nagyon jól, egyéniségüknek, korosztályuknak megfelelően válogatták a dalokat és tolmácsolták azokat.

A versenyen a zsűri I., II. és III. helyezéseket és különdíjakat adott ki. A 100%-ot elérő versenyzők Fődíjat kaptak. Az összetett versenyágban minden 100%-os részteljesítményt (írás vagy lapról olvasás) elért tanuló Külön díjat kapott. A Speciális kategóriákban szintén az elért pontszámok alapján kaptak díjat a versenyzők.

A fenti eredmények mutatják, hogy a növendékek komolyan készültek a versenyre, rengeteg külön foglalkozással és a szabadidejük egy részének feláldozásával. Nagy öröm volt a zsűri, az érdeklődő tanárok, és a szülők számára a tanulók viszonylag oldott szereplése, kiváló felkészültsége.

A speciális ágak („csak” írás, „csak” szóbeli) „bevezetése” fontos újítása volt mindkét versenynek, mert a növendékek mutálása vagy kevésbé szép énekhangja, illetve a zenei íráskészsége a versenyeken meghatározó. A következő versenynél e kategóriák versenyfeladatainak meghatározásához javasoljuk az összetett kategória zenei anyagától eltérő, más diktálási, illetve lapról olvasási anyag bevezetését. Óhatatlan ugyanis az összehasonlítás az összetett kategóriával - ha a diktandó vagy a lapról olvasási feladat ugyanaz.

Érdekes azonban összehasonlítani az „összteljesítmények” %-os arányát: a speciális kategóriában ezek jóval gyengébbek, mint az összetett kategóriában. (Ez az eredmény igazolja módszertani meggyőződésünket, vagyis: a lapról olvasási és a lejegyzési feladatok együttes művelése többoldalúan, egymásra hatással, arányosabban fejleszti a készségeket!)

A résztvevő gyerekek számára a verseny jó hangulatát, élményét meghatározta, hogy a zsűri az izgalom, vagy egyéb okokból ejtett hibák kijavításában mindig a tanulók segítségére volt. A zsűri elnöke: Igó Lenke kifejezetten kérte a bíráló bizottság tagjait (Hudivók Marianna és Papp Károlyné), hogy ne hagyják a sikertelenség érzetét a versenyzőkben, adjanak módot és egy kis segítséget, hogy önmaguk tudjanak javítani (természetesen a pontozásnál a zsűri a teljesítés színvonalát vette alapul.)

A versenyhez kapcsolódóan ünnepi pillanatokra került sor: Járdányi Pál emléktáblájának megkoszorúzása a növendékek, tanárok, szülők és a Járdányi család jelenlétében, illetve munkásságának méltatása Vimmer Erika – a Járdányi Pál nevét viselő zeneiskola igazgatónőjének – megemlékezésével.

Megtekinthetőek, megismerhetőek voltak a Járdányi Pál életművéről összegyűjtött dokumentumok, melyek a folyosókon egy kiállítás keretében kaptak helyet. A kiállítás

A népdaléneklési verseny legjobbjai a záróhangversenyen

rendezője, Pusztay Krisztina igazgató-helyettes szolfézstanár úgy válogatott, hogy a versenyzők/tanárok nem csak Járdányi Pál műveivel, tanári, kutatói, családi vonatkozású emlékeivel ismerkedjenek meg, hanem a zeneszerző emberi nagysága is feltáruljon. A kiállításhoz kapcsolódott egy „rejtvény játék”, melynek megoldásáért is díjat kaptak a versenyzők.

Köszönjük, hogy a Járdányi Család mindvégig segítséget adott a verseny szervezéséhez, megvalósításához és személyes megjelenésükkel is megtisztelték a verseny résztvevőit.

Köszönjük a II. kerületi Járdányi Pál Zeneiskola igazgatójának, tanárainak, munkatársainak a verseny megszervezését, nagyszerű lebonyolítását és a méltó helyszínt!

Szeretném kiemelni a budapesti szolfézs tanszakvezetők munkáját, mellyel segítséget adtak a szakmai tartalom kialakításához. Köszönet Szigetiné Horváth Zsuzsa tanárnőnek, aki „kitalálta” a budapesti szolfézsversenyt és a tanszakvezetőkkel egyeztetve, Petrigán Erzsébet tanárnővel – a II. kerületi Járdányi Pál Zeneiskola szolfézs tanszakvezetőjével – a javaslatok alapján elkészítette a kiírást.

A felkészítő tanárok óriási munkája biztosította a verseny nagyon jó szakmai színvonalát (tudjuk, hogy mennyi többletmunkával járóan!) Sokat tettek, az elméleti tudás kiműveléséért, a zene értéséért és szeretetéért, a növendékek elkötelezettségéért!
Gratulálunk!